

[Undervisningsministeren.]

for den af fonden omfattede samlede elevgruppe til ca. 31 mill. kr.

Det sammenlagte af stipendienævnene i efteråret 1959 opgivne understøttelsesbehov er af fondens bestyrelse oplyst at andrage ca. 25 $\frac{1}{4}$ mill. kr.

Heller ikke med de nu foreslåede bevillinger kan vi vente at tilfredsstille det økonomiske behov hos den del af ungdommen, der søger en videregående uddannelse, men det er givet, at fonden effektiviseres på afgørende måde, og at vi herved gør et nyt betydningsfuldt skridt frem imod virkeliggørelsen af ønsket om at skabe lige adgang til den videregående uddannelse. Vi kender de økonomiske problemer for den gruppe unge, der er under uddannelse, men vi ved i virkeligheden ikke så meget om omfanget af den gruppe, som afholder sig fra overhovedet at påbegynde et studium, fordi det på forhånd findes økonomisk uoverkommeligt; der ligger i denne gruppe en reserve, det moderne samfund ikke kan undvære, og som vi altså i så vidt omfang som muligt må give lejlighed til at gennemføre en uddannelse. Jeg skal i denne forbindelse også henlede opmærksomheden på teknikerkommissionens bemærkninger om behovet for øget studiehjælp til de af dennes arbejdsområde omfattede uddannelser, som alle er med under uddannelsesfonden. Det gælder jo, at fondens område er meget vidt og omfatter praktisk taget alle, der er i gang med en videregående uddannelse, og for hvem der ikke på anden måde er tilvejebragt stipendieordninger; dette vil også ses af den oversigt over fondens bevillinger i december 1959, som er bilagt lovforslaget.

Den nu foreslåede lovændring går ud på følgende: § 1 foreslås ændret således, at der fremtidig årlig kan uddeles 9 mill. kr. til stipendier og 9 mill. kr. til lån, hvortil kommer 1 mill. kr. til tilskud for gymnasieelever. Derved kommer den samlede bevilning op på ca. 19 mill. kr., medens en ren ajourføring af den gældende bevilling under hensyn til elevtallets stigning og pristallets udvikling fra lovens vedtagelse og til nu alene vil bevirke en stigning til ca. 15 $\frac{1}{2}$ mill. kr. årlig.

Forslaget i 1958 om $\frac{1}{2}$ mill. kr. årlig til rejse- og opholdsstipendier for gymnasieelever var delvis baseret på ungdomskom-

missionens indstilling herom, og bestemmelserne til dets gennemførelse hviler principielt på kommissionens indstilling. Befordringsstipendierne tildeles studieegnede elever, som for at komme fra deres bopæl til skolen eller kursus daglig må rejse mindst 30 km — 15 km hver vej — idet det dog forudsættes, at eleven ikke kan modtage tilsvarende skoleuddannelse nærmere bopælen. Opholdsstipendier kan tildeles trængende, studieegnede elever, der må indlogere sig i skolebyen, fordi deres hjem ligger således i forhold til skolen eller kursus, at de ikke daglig kan tilbagelægge strækningen; det forudsættes dog, at de ikke kan modtage tilsvarende skoleuddannelse så nær ved hjemstedet, at de kan blive boende hjemme.

Det var ikke muligt på forhånd nøje at beregne behovet, da beløbet forsøgsmæssigt blev bevilget i 1958, og det viste sig, at man havde undervurderet behovet. Det blev derfor nødvendigt straks det første år, skoleåret 1958-59, at reducere de enkelte tilskudsbeløb med ca. 32 pct. for at få bevillingen til at slå til, og ved den seneste uddeling måtte enkelttildelingerne reduceres med ca. 54 pct. Disse efterhånden meget væsentlige reduktioner har i meget betydelig grad betaget tilskudsordningens tilsigtede værdi, og jeg anser det for væsentligt, at forholdet nu søges rettet.

Bestemmelsen om lovens revision foreslås slettet, således at det afgøres ud fra det til enhver tid foreliggende erfaringsmateriale, om lovens bestemmelser bør optages til revision. Jeg vil på forhånd mene, at der i almindelighed bør ligge mere end ét fordelingsår til grund for en revision af lovens bevillinger. Inden næste revisionsforslag forventer vi i øvrigt at være i besiddelse af resultatet af udvalgsarbejdet vedrørende de studerendes og videnskabsmændenes økonomiske vilkår, herunder deres beskatningsproblemer. Dette udvalg foranstalter bl. a. en undersøgelse vedrørende de højere læreanstalters studenter økonomiske forhold m. v. og kan forventes inden længe at afgive betænkning.

Ungdommens uddannelsesfond har allerede i de år, den har virket, været en afgørende hjælp for et meget, meget stort antal unge under uddannelse; med fondens fortsatte udbygning er vi med til at styrke